

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fôea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fôe bisericescă-politică.

R. V. 1902

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a doua ôră
6 cr., a treia ôră 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.
Tot ce privesce fôea,
să se adreseze la »Re-
dacţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaş.

Anul VII.

Blaş 2 Ianuariu 1897.

Numerul 1.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față invităm la abonament nou, spre care scop alăturăm câte o asemnățiune postală, rugându-ne a renoi cât mai grabnic abonamentul, pentru ca să nu se facă întrerumpere cu spedarea foii.

Prețurile rămân cele vechi și sînt indicate în fruntea foii.

Tot o dată rugăm pe P. T. Domni abonenți, cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoescă a grăbi cu achitarea acestuia, pentru ca să putem acoperi spesele edării foii.

Administrația.

Și pe pămînt pace.

Ne aflăm erăși în prējma sərbătorii mărite a Nascerii Măntuitorului nostru Isus Christos.

O sfintă și tainică simțire ne cuprinde inimile. Minte de sine se întorče la considerarea marelui mister al Răscumpărării noastre. E minunată, e plină de mângăierii și de ceresci arôme religiunea noastră sfintă.

Ea prin reamintirea mărețelor sale taine și a evenimentelor mari, între cari s'a adus pe pămînt, neincetat ne îndemnă, să reflectăm, că nu avem aici statornic locaș, că altă patrie ne așteptă.

Ce s'ar alege de nēmum omenesc fără de religiunea creștină?

Să ne aducem numai a minte de ceea ce a fost înainte de a veni Răscumpărătorul Christos.

Nēmum omenesc era pradă tuturor fărădelegilor. Sătana domnia pretutindenea și preste toți. Lipsia aceea, ce trebuie să fie temeiul omenimii, — lipsia familia. Chipul lui Dumnezeu imprimat în protopărinți era șters, era de nerecunoscut: se prefăcuse în chipul lui Belial.

Atunci a venit Isus Răsăritul cel de sus, bucurie vestind la tótă lumea.

Și de ce a venit? A venit, ca să se facă om, ca în și prin om să răscumpere pe om, dându-se pe sine, în persôna sa dumnezeescă dând firea omenescă jertfă de împăcare lui Dumnezeu Tatăl.

E mare, e necuprins, e glorios misterul acesta.

Dumnezeu cel veșnic, Domnul vécurilor, atotputernicul Creator și Cărmuitor a tôte își părăsește Scaunul mării Sale și cu tótă firea Sa dumnezeescă se pogoră între noi, — „și Cuvîntul trup s'a făcut și s'a sălășluit între noi“.

Etă unde se află adevărul mister, adevărata mărire a religiunii noastre. Că Christos s'a născut într'o peșteră, între dobitoče, că a suferit sete, fôme și frig: acestea tôte sînt lucruri de a doua mână. Ceea ce este mai pe sus de tôte, e, că „s'a umilit pe sine, chip de servitor luând“, e, că Creatorul se

unesce după ipostas cu creatura, pentru ca să o ridice pe acesta la sine.

Ce facem noi în față acestui mister al nesfârșitei umilirii, ce mai facem noi creaturi misere? — În față Dumnezeului umilit până la chipul umilinței noastre mai avé-vom noi curajul a ne mândri, a ne sumeți, a desprețui pe alții, a ne socoti mai mult ca pe alții?

Isus a venit, ca să se aducă pe sine jertfă Tatălui ceresc pentru păcatele noastre.

Înțelegem noi, ce înșamnă cuvîntul acesta? Înțelegem noi, că păcatele noastre nu se puteau ierta, de cât pentru prețul de sânge al unui Dumnezeu? Mai avem noi lipsă de altă dovadă pentru a pricepe infinita gravitate a păcatului și infinita ură, ce o pörtă păcatului preadrechtul Dumnezeu?

În față Dumnezeului nostru jertfit pentru ale noastre fărădelegi mai avé-vom suflet de a vătéma pe Dumnezeu? Mai avé-vom suflet de a vătéma pe deapropéle nostru? Mai fi-va între noi ură, pismă, răutate și răsbunare?

Isus a venit pe pămînt, ca în sufletele ômenilor împărechiate prin patimi și interese josnice să aducă pacea dumnezeescă, pe carea lumnea nu o póte dărui. A venit Isus, ca să se plinescă, ceea ce a scris Profetul, carele zice: „Și va pasce împreună lupul cu mielul, și iedul și leul va pasce împreună cu taurul . . . și un prunc mic îi va pasce pe ei.“

În față acestui Prunc „vestitor și

Feuilleton.

Daruri de crăciun.

Crăciunul, sərbătórea iubirii și filantropiei lui Dumnezeu, eră ne sosese. Sərbătórea acesta întrégă în obiceiul său, în cultul său dumnezeesc și în obiceiurile sale respiră o singură idee mare: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, cât și pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot, cel ce crede într'u dînsul, să nu péră, ci să albă viața de veci“ (Io. 3, 16).

Și rodul acestei sərbătorii e reflexul acestei iubiri dumnezeesci între ômeni aci pe pămîntul acesta cel atât de rece. Pe timpul sərbătorii Nascerii Domnului inimile ômenilor se lărgesc și se încălđesc, mânia, cele ce de alte ori s'au obiceiuit a se îngriji numai de sine însu-și, sînt deschise, și o adiare caldă de iubire de ômeni trece preste pămîntul cel ghețos și vrăjesc pretutindenea bucurie și pace. Sərbătórea Nascerii Domnului, o sərbătóre cu adevărat familiară, lărgesc cerul familiei. Pretutindenea se simțese, că toți ômenii sînt frați și surori, cari formeză o singură familie mare dumnezeescă și în băiețelul din ieslele staulului din Vitleem iubesc

și adoră pe fratele său. De aceea nu numai rudeniile cele mai apropiate se surprind împrumutat cu acest prilej cu daruri, ci iubirea își lărgesc cu acest prilej cercul și îndemnă pe ômeni, să gătescă bucurii și acelora, pe cari nu-i apropie de ei nici o legătură a fară de aceea, că și ei sînt ômeni.

Pe la noi obiceiul acesta s'a introdus nu chiar de mult. Dar fie, el în sfârșit s'a introdus, și ar fi păcat să-l stirpim din mijlocul nostru. Și noi totuși ar trebui să-l stirpim, căci el nu se ține de „legea strămoșescă“. ci s'a furișat în mijlocul nostru din biserica catolică cea atât de urgisită și cu drept cuvînt urgisită, căci doră tôte relele, cari în decurgerea vécurilor s'au descărcat neincetat asupra noastră, tôte ne-au venit de la biserica aceea. Tot, ce ne vine de la biserica acesta, e rău, fie el chiar și întruparea cuvîntelor: „Fericiti cei milostivi!“ „Legea strămoșescă“ nu ne dă voie, să ne însușim binele, ce-l vedem la altul, dacă acest altul se chemă catolic. „Hic papistaș est, hunc tu Române caveto!“

Dar în sfârșit ce să te faci? „Gegen die Dummheit kämpfen selbst die Götter vergebens,“ și cu atât mai virtos o fac acesta potentății de la „Telegraful Roman“ și de

la „Gazeta Transilvaniei“. S'a încuibat ca și altele și obiceiul acesta papistașesc între stupidi de Români, cari nu pricep, ce scump odor e „legea strămoșescă“, și aceștia — horrendum dictu — l-au primit fără de a cere de la el hărții de legitimare estradate de la redacțiunile foilor amintite.

Dar nu vè spăriați așa de grozav! Ôspele acesta papistaș nu constituie primejdie pentru „legea strămoșescă“. Obiceiul acela pe la noi se restrînge numai la păpuși, la cătane de lemn și de tinichea, la jucării de copii și la alte nimicuri și nici pe de parte nu e purtat și însuflețit de spiritul acela de jertfă, de care e purtat și însuflețit în țerile catolice.

„La sərbătórea iubirii lucrăți fapte de ale iubirii!“ așa cetisem de unăzi în „Germania“, în fôea acesta admirabilă, carea scie, să însuflețescă și să se însuflețescă pentru tot, ce e cu adevărat vrednic de atributul de creștin.

Și la câte va zile după aceea mi-a sosit numărul prim al periodicului „Die katholischen Missionen“ de pe anul 1897 și mi-a împărtășit o ilustrare mică a spiritului de jertfă, de care sînt însuflețiti „papistașii“. În numărul acesta am cetit raportul anual

purtător al păcii nu vom lăpăda noi ore toate certele, toate desbinările, ce sînt între noi, și cari atâtea rane au făcut pe trupul nostru?

Ascultă, iubit popor al nămului nostru, glasul, ce-ți vine din tainicele iesle, din Vitleem. Ascultă glasul îngerilor, cari cîntă: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu, și pe pămînt pace, între omeni bunăvoire!“

Ascultă, scump popor românesc, de acest ceresc glas.

Când viforul patimilor te cuprinde, când glasuri amăgitoare se bagă în urechile tale, când șovăitoare îți rămâne inima și întunecată mintea, când nu scii, încătrău să apuci, când ți-se împedecă piciorul, — adu-ți a minte de Domnul Dumnezeu Tău.

Nascerea lui Christos a vestit bucurie la totă lumea, pentru că a învătă pe cei ce se închinau stelelor, să se închine lui Christos, Carele este Sorele dreptății.

Să ne închinăm și noi mai ales în aceste sfinte zile Sorelui dreptății, lui Christos Dumnezeu nostru.

Să fie pururea Christos Stăua noastră, Sorele nostru.

Și El ne va mântui pe noi din toate nevoile.

Și va căde dintre noi fărădelegea și nedreptatea și ura și răutatea și pisma.

Și va fi pe pămînt pace!

Cestiunea națională ăra se agită cu un interes mai viu în România. Certele născute în sinul Ligii sînt pe calea de a se aplană deplin. Atât o parte, cât și cealaltă s'a convins, că împărechiarile, cari au isbucnit la congresul din anul trecut, au paralisat mai de tot activitatea Ligii atât în țară, cât și în străinătate. Inimicii cauzei române s'au bucurat de împărechiarile acelea, ăra însă-și cauza a pierdut nespuse de mult. Cele două comitete centrale, cel vechiu și

cel nou, se certau între sine, prin ce mulți din membrii Ligii disgustați s'au dat la o parte. Cu bucurie constatăm, că bărbații cu iubire de neam și-au dat mîna spre a pune capăt răului. Președinții celor două comitete, dnii Șt. Periețean-Buzeu și Ionel D. Grădiștean, au convocat pe reprezentanții secțiunilor la un congres extraordinar, care se va ține în 24 Ian. v. în București pentru a alege un singur comitet executiv conform înțelegerii întreprinse între ambele comitete actuale, cari de la acea dată se vor considera de disolvate.

Senatorul Brăbețean în ședința din 25 Dec. a senatului, după ce a arătat, cât de mult a suferit cauza națională, până ce era dl Sturdza în fruntea guvernului, a întrebat pe guvernul actual, ce direcție va urma în cestiunea națională. Dl Aurelian e de origine Ardelean și ca atare nu se va lăsa, să fie întrecut de alții în promovarea cauzei noastre.

Recunoșcerea mitropolitului macedo-român. Din Constantinopol se anunță, că deja Duminecă s'a publicat iradeaua împăratăscă, prin care Antim este recunoscut de mitropolit al Românilor din Macedonia. La recunoșcerea ăceasta s'au opus atât Slavii, cât și Grecii. În numele slavismului a lucrat în contra mitropoliei române Rusia, ăra în numele grecismului însu-și patriarhul numit icumenic. Grecii s'au fost datat a privi în Români macedoneni numai material bun de a le înmulți numărul. Chiar de aceea redeșteptarea conștiinței naționale în Români a produs o mare iritație în propagatori panelinismului. Grecisarea Românilor se făcea mai cu succes cu ajutorul religiei „ortodoxe“ și cu a Ierarchiei grecesci. De aici se esplică, pentru ce patriarhul din Fanar s'a opus până acum la toate încercările Românilor de a-și avé preoți români și a îndeplini serviciul divin în limba română, ăra dacă din întimplare câte un preot servia românesc, se descărca asupra lui cu totă furia persecuția fanariotă. Grecii s'au opus

și acum înființării unei Ierarchie române, dară influința diplomatică a României, pe cum și lealitatea față de sultanul a celor 600,000 de Cuțovlachii au paralisat intrigile grecesci.

Mitropolitul Antim a fost ăra când membru al sinodului patriarhal și un bărbat distins în biserica grecească desbinată. Macedo-Românii i-au trimis numeroase adrese de felicitare și de aderință.

„Autochefalie?“ Da! — Așa se înscrie răspunsul, ce de astă dată se grăbesce a-l da „Tel. Rom.“ în numărul său din 29 Decembre an. tr. la primul nostru din numărul ultim al anului trecut.

Reproducem în cele următoare răspunsul „Telegrafului Roman“ neîntrerupt, pentru ca nu cum va să-i turburăm efectul intenționat. Observările noastre le adaugem numai la capăt.

Ăta dară răspunsul „Telegrafului Roman“:

„Înainte de toate mulțămim „Unirii“, că de la începutul crizei a păstrat o atitudine de tot rezervată, așa zice ea, mărghindu-se numai la oficiul de simpli cronicari, ca nimenia să nu-i potă zice, că voesce a pescui în turbure.

„Nu-i recunoșcem înse aserțiunea, că satisfacția dată Mitropolitului-Primat, n'ar fi cea mai corăspundătoare între împrejurările date și n'ar fi cea mai salutară pentru interesele bisericii și ale statului, pentru asigurarea păcii între aceste două corporațiuni în viitorii și mai cu samă pentru asigurarea păcii în biserică.

„A fost mitropolitul Ghenadie vinovat? „Nu, căci Sântul Sinod, care într'un moment de slăbiciune omenăscă, influințat de un guvern inconșciu de chemarea sa, l-a osîndit, a ridicat acusa de-asupra lui.

„A purces sântul Sinod incorect?

„Da, când l-a osîndit, pe nedreptul; ba, când l-a absolvat de sub acea acusă nedreptă.

de pe 1895 al reuniunilor catolice „Verein der Glaubensverbreitung“ și „Verein der heiligen Kindheit“. Ele amîndouă se înșiră între acele reuniuni catolice, cari s'au format pentru a veni întru ajutorii misiunilor catolice. E de observat, că reuniunea amintită în locul al doilea o constituiesc copii și copile, cari șed încă în băncile școlii.

Cea dintăiu a adunat 6.587.049 49 frcs. Din aceștia au contribuit catolicii din Europa 6.181.892 03 frcs, Asia 7.018 90 frcs, Africa 33.454 97 frcs, America 359.387 19 frcs, Australia 5.296 40 frcs. La suma colectată în Europa au contribuit Franța 4.136.825 74 frcs, Germania 649.101 74 frcs, Elveția 101.753 63 frcs, Austria 68.752 91 frcs, Ungaria 4073 80 frcs, Belgii 350.640 92 frcs, Holanda 112.247 68 frcs, Marea Britanie 247.839 05 frcs, Spania 127.215 66 frcs, Italia 327.426 59 frcs ș. a. m. d.

Cealaltă reuniune, adecă a copiilor, în 1895 a adunat 3.494.104 83 frcs. La suma ăceasta au contribuit Franța 1.087.226 60 frcs, Germania 1.065.544 83 frcs, Belgii 366.216 47 frcs, Italia 307.001 31 frcs, Austro-Ungaria 201.936 05 frcs, Holanda 138.286 40 frcs, Elveția 89.154 14 frcs ș. a. m. d.

Când am cetit, că dintre multele reuniuni și organe, cari adună din an în an acolo printre papistași atâtea milioane pentru nisce străini selbatici, cari trăsesc în țeri depărtate, și când m'am mai gândit apoi, câte vor fi milioanele acelea, cari le adună papistașii aceia pentru sine înși-și și pentru

compatrioții și conaționali săi, atunci m'au cuprins fiori vędend blăstēmul cel amar, sub care gemem încă și acum după aprăpe două vécuri, de când Roma sfintului Petru cecă a sufla suflet de viață și în trupul nostru aprăpe ucis de înghețul schismei lui Fotie.

Mi-am zis: Credința cea adevărată potă să fie numai ăcea, care lucrăză lucruri de ale iubirii.

Că mi-am zis: „Că nu este pom bun, care face rod rēu, nici pom rēu, care face rod bun. Că tot pomul din rodul său se cunoșce. Că nu adună smochine din spinii, nici din rug culeg struguri.“

100.

— Îubileu literar. —

Zilele acestea am primit de la librăria Müller din București No 100 din a Dsale cunoscută „Biblioteca pentru toți“. Ori ce om cunoșcător de progresele literaturii românești va scii și va pricepe, ce înșamnă acest număr la noi, unde vecinica plângere e neînvinșă indiferință față cu producțiunile literari. Cu greu credem, că și Dl Stăncescu, directorul acestor publicații, și Dl Müller, editorul, s'au gândit la începutul publicațiunii lor, că vor ajunge la acest număr. „Carte de chipuri, fără chipuri“, tradusă din Andersen, e dovadă, că lucrul acesta s'a întimplat, și alătura cu dînsii ne bucurăm și noi și îi felicităm de acest succes.

Căci are multă dreptate Dl Stăncescu, să esclame în prefața acestui număr: O publicație instructivă, moralisătoare, educativă a ajuns în țara românească, să se vindă repede și mult.“ 250 mii esemplare într'un an și jumătate e aievea un bun câștig moral. Subliniăm vorba „moral“, căci sîntem siguri, că publicația ăceasta a avut în prima linie ținta de a deștepta în massa cetitorilor de totă categoria „dorința de a citi lucruri, care să le sporăscă capitalul de cunoscințe, să le mai subțieze spiritul, gustul, în sfârșit de a ceti ceva mai bun și mai serios“.

Și nici că se potă o dorință mai bună în special pentru publicul cetitor al nostru.

„O carte bine alăsă, una singură,“ — scrie undeva Dl Străjan, — „ne potă fi cel mai bun amic și măiestru; cetirea ei ne potă fi mai folositoare, de cât o mulțime de cărți cecite în mod superficial și neasimilate. . . . După lectura unei cărți bune tot de una ne simțim mai binevoitori, mai capabili de fapte bune.“

Ăta unde duce lectura cărților bune! Și ăta de mare e înșemnatatea ăstor fel de publicațiuni.

„Bibliotecile“ așa numite „universale“ ori „poporale“ sînt lățite la toate nămurile, și tot de una au lăngă ele și vorba „ieftine“. Și ăceasta pentru ca să fie mai accesibile chiar și straturilor celor mai inferioare ale poporațiunii.

Pe cât de mare e înse rezultatul, ce se așteptă de la ele în partea cea bună, tot

„S'a sgduit prin această încrederea credincioșilor în suprema autoritate morală?

„Nu, căci Sântul Sinod recunoscându-și greșela și-a reparat-o; apoi tocmai acești credincioși au silit pe acel guvern inconșciut de chemarea sa, să se retragă, ca un alt guvern conșciut de a sa chemare să dea mitropolitului vătămât satisfacțiunea cuviincioasă.

„Nu i-s'a dat mitropolitului satisfacție completă?

„Aci zicem și noi, că: nu; și o au pretins această interesele bisericii și ale statului pentru asigurarea păcii în viitorii atât între biserică și stat cât și mai cu samă între suprema autoritate bisericească, Sântul Sinod și Metropolitul-Primat, președintele său.

„Nu i-se da mitropolitului satisfacția cuviincioasă pentru vătămarea nedreptă?

„Atunci credincioșii într'adevăr și-ar fi perdut încrederea în suprema autoritate morală, și pacea era perdută pentru mult timp.

„I-se da satisfacția completă?

„Atunci frecările între Sântul Sinod și președintele său nu încetau, și ușor se putea produce o schismă în biserică, un turbure, în care ne indoim, că proselitismul papistaș nu ar fi cercat a pescui, și atunci rățacirea cea de apoi era mai rea ca cea dintâi.

„Dar metropolitul Ghenadie ca om înțelept, în interesul bisericii a cedat și n'a insistat pe lângă o ast fel de satisfacție.

„Etă dar, pentru ce a demisionat.

„Și tocmai această se vede, că-i dore pe frații noștri de la „Unirea“, de aceea ar fi dorit domniile lor, ca să se dea cestiunii o alt fel de rezolvire.

„Cât privește votul de blam, ce zice „Unirea“, că și-l-a dat Sântul Sinod prin revocarea primei sentințe în afacerea mitropolitului primat Ghenadie, acela din punct de vedere moral creștinesc nu e vot de blam, ci o recunoșcere publică a greșelii, pe care acela și-a și îndreptat-o. Sântul Sinod a putut greși, căci nu e infalibil. În biserică ortodoxă orientală infalibil e numai sinodul ecumenic, când aduce deciziuni cu unanimitate în cestiuni de credință.

atât de înfiorător poate să fie efectul, când scopul lor e destructiv de caractere și demoralizator de sentimente.

250 mii sînt exemplarele din „Biblioteca pentru toți“, câte s'au trecut într'un an și jumătate. Dacă ele au fost bune, 250 mii de indiviți cel puțin au câștigat pentru bunele principii, dacă înse... dar nu sfârșesc frasa, pentru că ea ne-ar înspăimînta.

Ei bine, în care categorie va trebui să punem publicația, carea a ajuns acum la Nr. 100?

Veseli o spunem, că ea se poate număra între cele bune, despre cari am citat sănătoșele cuvinte ale Dlui Străjan.

Să facem o repede revistă preste cărțile din întâia sută!

„Cetitorii,“ — scrie Dl Stăncescu, — „cari ne-au urmărit cu binevoitoare luare a minți, au vădut, cât ne-am silit, să le dăm materie plăcută și bună. În catalogul celor o sută de numere apărute sînt atâtea nume mari române și străine, e atîta variație de materie, în cât credem, că le-am îndreptățit ore cât așteptările.“

Cele scrise sînt adevărate.

Începînd numărul 1 cu povestea danz Anderseni și terminînd er cu el, suta întâie pare împrejmuțată de un nume moral, cinstit și celebru. Într'o frumoasă variație urmăză bucăți din literatura engleză, franceză, germană și așa mai de parte, punînd în linia primă deosebit pond pe literatura românească. Aci afii bucăți alese din fie care

„Dar să privim la autochefalie.

„Biserica ortodoxă după natura ei divină, are un singur cap suprem, nevădut, carele este însuși întemeiatorul ei, Domnul nostru Iisus Christos, er după natura ei externă, are și un alt cap, vădut, Sinodul ecumenic, compus din delegații bisericilor tuturor națiunilor ortodoxe, preoți și laici în proporțiune potrivită.

„Ast fel a fost vechea constituție a bisericii creștine preste tot, și ast fel este ea și azi în biserică ortodoxă orientală, cu puține excepțiuni.

„Deci nu se mire frații noștri de la „Unirea“, când în bisericile noastre aprupe pretutindenea ia parte la sinode nu numai preoți, ci și mireni, și că aceștia a dese ori influențază asupra bisericii, dar numai în cele administrative.

„Ceea ce regretăm noi înse în privința acestui sinod ecumenic, e numai împrejurarea, că acesta nu e constituit în mod permanent, ca ast fel tot de una să fie la dispozițiune pentru rezolvirea cestiunilor mari, de natură dogmatică d. e.

„Deci nu este adevărată aserțiunea eterodoxilor, că biserică ortodoxă ar fi achefală, adecă fără cap.

„Că biserică ortodoxă este a dese ori influențată de către stat, această nu se întimplă numai cu ea, ci și cu cele alalte biserici, și natura lucrului aduce cu sine această, fiind constituită în organismul său extern nu numai din preoți, ci și din laici. Dar, biserică papistașă n'a fost și ea a dese ori influențată de diferitele state și națiuni? Spre mângăierea noastră putem înse constata, că biserică noastră în cele spirituale n'a fost influențată, și dacă a și fost influențată vre o dată, a fost numai în mod trecător, până s'a recules, și i-a succes a convinge pe mireni, pe stat, despre rățacirea lor, și aceștia s'au retras.

„Dar apoi: biserică nu ia parte alăturea cu mireni la aducerea legilor statului?

„Este deci injust, că și mireni să ia parte la organizarea ei externă?

„Dificultatea e numai, ca nici unul să

ram al sciinții: artă, biografii, educație, elocință, istorie și geografie. literatură populară, romane, poezii, teatre ș. a. Ar trebui, să decopiam întreg catalogul sutei prime, dacă am voi, să cităm câte va cărți din cele mai bune. Vom face dar întors: vom spune cărțile, cari nu convin vederilor noastre, fiind aceste cele mai puține.

Așa de es. puteau rămâne: *Spencer*: Despre educație (4. 5). *Maistre*: Călătorie împrejurul odăii mele (22). *Goethe*: Werther (38) și *Petofi*: Apostolul (99).

Se poate. să convină cuiva ideile, pe cari *Spencer* le pune în cartea lui despre educație, pentru noi înse filosofia și principiile lui nu sînt potrivite. *Werther*ul lui *Goethe* nu e publicat de cât prescurtat, căci sigur Dl Stăncescu a știut, de ce o face această. Așa prescurtat înse devine în multe locuri neînțeleș. *Apostolul* lui *Petofi* e de tot felul: socialist, imoral, revoluționar, numai bun, cum ar trebui să fie, nu e. Inmoralitatea, ateismul și socialismul ar trebui să stea de parte de noi. Ideile, cari în vécurile trecute au sgduit poporile apusane, noi de multe ori le pricepem rău, și așa sînt cu urmări funeste.

Dar acestea neajunsuri dispar față cu mulțimea bunului, care se cuprinde în cei alalți numeri.

La întâia sută felicităm dar și pe director și pe editor și le dorim succese și pe viitor.

A.

nu se amestece prea afund în sfera de activitate a celei alalte corporațiunii. Și bărbații înțelepți și cu tragere de inimă pentru biserică și pentru stat sciū, să-și mărginescă cercul lor de activitate, atît preoții în afacerile statului, cât și statul în afacerile bisericii.

„Și această s'a dovedit în modul cel mai clasic la rezolvirea cestiunii mitropolitului-primat Ghenadie din România, când această cestiune s'a rezolvit așa, pe cum s'a rezolvit, spre mulțămirea tuturor.

„Cât privește primatul Sântului Petru, acesta, pe cum nici alt apostol singuratic, n'a fost nici o dată capul extern al întregii biserici, ci numai sinodul ecumenic convocat din când în când după trebuință. Încolo, după canonul 34 apostolesc, fie care națiune își are, și trebuie să-și aibă, pe episcopul său arhiepiscopul său, carele stă în fruntea bisericii acelei națiuni.

„Apoi nu e adevărat nici aceea, că biserică ortodoxă s'a rupt ea de către urmașul Sântului Petru. Această i-am arătat-o „Unirii“ de atâtea ori, pe cum și în articlii noștri din anul trecut, la cari ea nu ne-a putut răspunde de cât numai cu sofisme și cu „Minciuni istorice“.

„Biserica ortodoxă nu e achefală; ea, ca biserică externă are un cap vădut, pe Sinodul ecumenic, compus din cas în cas din delegații preoți și mireni ai bisericilor tuturor națiunilor, er ca biserică națională își are pe mitropolitul său, carele stă în fruntea bisericii unei națiuni.“

Așa sună răspunsul „Telegrafului Român.“

Noi, ce privește afacerea mitropolitului-primat Ghenadie și rolul rușinos și nevrednic, ce l-a avut „Sântul Sinod“ în afacerea această, nu vom să mai adaugem nimica la cele ce am zis în numărul trecut, dară nici nu ne simțim nevoiți a retrage ore ce din ele nici acum, după ce am cetit apologia „Sântului Sinod“ cuprinsă în răspunsul „Telegrafului Roman“. Îndrăznim a susține și acuma, că „Sântul Sinod“ și-a dat și-și vot de blam, și că prin aceea, că acest „Sânt Sinod“ la porunca ministrului D. Sturdza a caterisit pe mitropolitul Ghenadie, er la câte va luni după aceea, compus fiind tot din acele-și persoane, la porunca ministrului Aurelian a declarat, că pe nedreptul a caterisit pe Ghenadie, a adevărit, că instituția bisericii ortodoxe e o instituție slugarnică și nu e socotită mai pe sus de cele alalte instituții din stat.

Am îndrăznit înse a susține, că biserică aceea, carea pe sine însă-și se numesce „ortodoxă“, nu e autochefală, pe cum susține ea, ci e achefală, adecă fără de cap.

Asta a fost o sfrontare ne mai pomenită din partea noastră. Cum putem noi, să susținem așa ceva, când totă lumea scie, că biserică aceea, — zic dnii de la „Tel. Rom.“, — „după natura ei externă are și un cap vădut, Sinodul ecumenic, compus din delegații bisericilor tuturor națiunilor ortodoxe, preoți și laici în proporțiune potrivită“? Adevărat, că Sinodul acesta ecumenic „nu e constituit în mod permanent, ca ast fel tot de una să fie la dispozițiune pentru rezolvirea cestiunilor mari, de natură dogmatică d. e.“ zic era dnii de la „Tel. Rom.“. Acest cap vădut al bisericii „ortodoxe“ așa de tare „nu e constituit în mod permanent“, cât el după părerea „ortodoxilor“ acum de mai bine de-

1000, zi o mie de ani nu s'a mai intrunit. Sacra simplicitas, nu simțesci, că te faci de ris? Nu simțiți, că dvostre înși-vă ați conces, că de mai bine de o mie de ani, adecă chiar de atunci, de când „biserica ortodoxă s'a rupt de cătră urmașul Sântului Petru“, biserică dvostre, după cum susțineți înși-vă, are și totuși nu are cap vedit?

Dar noi nu am fost așa de nemiloși. Noi nu v'am decapitat, ci v'am spus adevărul așa, pe cum îl vede totă lumea, că adecă aveți nu numai unul, ci mai multe capete: țarul, sultanul, dl Mârzescu și alții.

Ce privesce cele alalte „adevăruri“, cu cari regalați pe bunii și creduli cetitori ai foii dvostre, noi am tractat despre ele despre toate în „Minciuni istorice și diferite alte minciuni“. Adevărat, că dvostre susțineți, că în tratatul acela v'am răspuns „numai cu sofisme și cu minciuni istorice“. Dar ne-am puté prinde, că dvostre suferiți de o lene sufletescă cu mult mai mare, de cât să vă fiți putut hotărî a ceti acel tractat. Poftim, cetiți-l, și de cum va veți puté, să arătați, nu cu vorbe late, cu de cari v'ați îndeletnicit, ci cu argumente logice și cu dovești istorice, că cele ce am scris din parte-ne în tratatul acela despre biserică catolică și despre cea a dvostre, sint „numai sofisme și minciuni istorice“, redactorul responsabil al „Unirii“ se légă, că se va face și el ortodox“.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Unele foi ungueresci aduc scirea, că Papa Leo XIII ar fi dat o enciclică cătră episcopii catolici din Ungaria, prin care opresce folosirea limbii magiare ca limbă liturgică. Scirea acésta a produs mare supérare în cei din tabéra șovinistă. ~~De cu oșă ca nraț~~ voesc episcopie gr. cat. magiară și limbă liturgică magiara, nu fiind că le-ar zăcé la inimă religiositatea poporului, ci voesc a-și făuri un nou mijloc de a magiarisa pe Români și pe Rutenii încă nemagiarisați. Noi aflăm, că e fórte natural, dacă Papa nu suferă atare degradare a bisericii.

Revistă politică.

Afaceri interne.

După ce în Austria există deja ministeriū al căilor de fer, în Ungaria încă se tracteză serios cestiunea de a subtrage din resortul ministeriului de comerț și comunicație afacerile privitoare la căile de fer și de a institui pentru ele un ministru anume. Cestia e aprópe de resolvire, și br. Bánffy nu preste mult o va presenta corpurilor legiuitoré. Mai greū lucru va fi designarea noului ministru nu numai din cauza marelui număr al aspiranților, ci e la mijloc și cestia principială, că óre să se concređă resortul acesta unul civil, orî dóră vre unui militar ca și în Austria, cu atât mai virtos, că liniile ferate sint de mare importanță și din punct de vedere strategic.

Austria.

Principiile social-creștine câștigă teren în Austria. Nu de mult partidul social-creștin s'a constituit și în Buco-

vina. — Noua dietă provincială a Austriei de jos și-a ținut prima ședință Lunī. Br. Gudenus, noul mareșal al țării, în discursul de deschidere s'a declarat de aderent al partidului social-creștin; și-a exprimat speranța, că majoritatea, care la ultimele alegeri a ieșit întărită și reprezintă principiul creștinesc, va rezolvi cu succes problemele economice, sociale și culturale urgitate de spiritul timpului.

România.

A produs mare senzație atât în țară cât și în străinătate discursul, ce l-a ținut în 24 Dec. în cameră principele Gr. M. Sturdza. Vorbind din incidentul răspunsului la discursul trouului, a zis, că e o mare greșală din partea României, că nu se alătură la alianța ruso-franceză. Singura politică rațională ar fi alianța sinceră cu Rusia și în timp de pace și în timp de război. Poporul român are dragoste pentru Rusia; alipirea de puterile Europei centrale numai a stricat intereselor României.

Vorbirea a provocat resens și protestări sgomotóse.

În ziua următoare ministrul de externe Stoicescu reflectând la discursul principelui Sturdza a declarat, că raporturile dintre România și Rusia sint escelente, dară România are să fie în cele mai bune raporturi nu numai cu Rusia, ci și cu cele alalte state europene.

Spania.

Între guvernul spaniol și secretarul de stat Onley al Statelor-Unite nord-americane au fost tractative cu privire la pacificarea Cubei. Guvernul spaniol este aplicat a concede Cubei o formă de autonomie, în sensul căreia ar avé parlament propriu. Tractativele, se pare, că au rămas fără rezultatul dorit.

După scirile mai noué trupele spaniole au avut între Manzanillo și Bayamo un conflict sângerós cu insurgenții. Raportul oficios spune, că armata spaniolă a pierdut 6 ofițeri și 115 soldați. Rapórturile private susțin, că pierderea armatei spaniole a fost cu mult mai mare. Insorgenții sint ajutați de cătră statele americane.

Turcia.

Se anunță din Constantinopol, că ambasadorul rusesc Nelidov ar fi prezentat sultanului o notă a puterilor europene cu privire la regularea finanțelor turcesci; observând, că întru cât Pórta nu ar fi aplicată a primi acea notă, Rusia în conțelegere cu cele alalte puteri va lua poziție, ca creditorii Turciei să nu fie înșelați.

Budgetul prezentat de guvernul turcesc e supus unei critice nefavorabile în cercurile finanțiale din Constantinopol. Se zice, că preliminarul venitelor nu e real, prevédând sume mari și acolo, de unde este imposibil de a se incassa.

Silit de marile puteri guvernul a început cu introducerea reformelor numind căți va creștini la oficiile mai însemnate din provinții.

Armenilor li-s'a dat amnestia promisă.

Sérbia.

Cabinetul progresist Novacovici și-a dat dimisiunea. Cause mai însemnate sint două: politica esternă și proiecte de legi contrare constituțiunii. În politica esternă guvernul s'a aréat pe față de amic prea mare al Rusiei și inamic al Austro-Ungariei, ceea ce nu coréspundea intereselor statului sérbesc. Ce privesce politica internă, scupcina a votat o lege, prin care se modifică unele dispoziții ale procedurii civile. Fiind modificările contrare constituției actuale, regele a denegat sancțiunea, și ast fel s'a născut conflictul între rege și guvern. Scirile, că amestecul ministeriului de externe austro-ungar ar fi provocat crisa, o desmint organele inspirate de contele Goluchowski.

Noul cabinet l-a compus Simici, fostul ministru plenipotențiar al Sérbiei în Viena. Cabinetul Simici este un cabinet de coalițiune.

Bulgaria.

Din cauza, că ofițerii emigrați pentru deliecte politice se reprimesc în armata bulgară. mulți ofițeri actuali de poziție înaltă și-au insinuat repășirea din armată. Se vede, că diplomația rusescă se pricepe de minune, cum să țese intrigi în armata bulgară.

Corespondințe.

Sidant la 15 Dec. 1896.

Clarissime Domnule Redactor!

Foile s'au inventat pentru a se reproduce în ele întâmplările în adevărul înțeles așa, pe cum s'au întâmplat. Dacă corespondintele din réutate schimosesce ceva, atunci corespondința nu coréspunde adevărului. Corespondintele trebuie să fie imparțiale și să nисуэscă a descrie adevărul așa, pe cum s'a întâmplat. Érá dacă nu este capabil, atunci să nu se octroaieze de corespondinte, pentru că vătémând reputațiunea unuia saú altuia fără socotélă păcătuesce, pe cum a făcut și corespondintele *dela Crasna* în corespondința sa adusă de lângă Satmar 15/17 Novembre a. c. aducând judecată însu-și, trăgând vérgă crucișe preste doi preoți români, pentru că au cutezat a rosti două toaste nenorocite! numai ungueresce. De unde are dreptul corespondintele a judeca? Cine l-a îndreptățit? Vai de el!

Clarissime Domnule Redactor! Înainte de a ocupa loc la prânzul, ce s'a dat în onórea Archidiaconului instalat în Carei mare, preoțimea a statorit programa pentru toastele oficióse. ce se vor produce paralel în ambele limbi, adecă în limba română și magiară, și la cas! dacă din partea oficialilor magiari adunați la acel prânz încă s'ar rosti toaste, să se reflecteze la acelea. Toastele s'au ținut paralel după programă în ambele limbi până la toastul dlui protonotariū comitatens Ilosvai Aladár. Acesta a accentuat în toastul său, că dînsul eonvins din vorbirea de întrodúcere a Archidiaconului părților Satmarene, că va fi *bun patriot*. După acesta a toastat un preot român, nu după cum s'a statorit programa, ca paralel să se țină în ambele limbi, ci s'a abătut de la statorirea aceea, că a vorbit numai românesce, de și a fost rugat de inteligința magiară, să vorbescă și în

limba magiară, n'a voit a înțelege, și pentru această îndărătnicie necultă era să erupă din pacientă; că n'a isbucnit, se poate însuși numai culturii înalte a inteligenței adunate. De aci încolo, de se mai țineau toate numai românește, era capăt, — măcară după programă trebuia să mai vorbescă încă un preot român în limba magiară, acesta gătându-și vorbirea între aplause însufletitoare, spiritele concitate după îndărătnicia de mai înainte în câțva s'a reconciliat. După programă a fost cu cale, ca să reflecteze cineva și la toastul lui Ilosvai A. protonotariu comitatens. Eram la capătul prânzului, și nu s'a aflat nimene; deci am aflat de bine a mă adresa eu în limba magiară Archidiaconului instalat în modul următoriu:

„Provocându-mă la accentuarea dlui protonotariu comitatens Ilosvai Aladár, că dînsul s'a convins din predica de introducere a Rmei DVóstre, că veți fi *bun patriot*, Vă salut cu bucurie, că ne veți pute fi îndreptătoriu, și povățuitoriu, și dóră așa vor înceta frecările urgisite, căroră am fost espusi până aci (aplause). Se zice a fi cel mai bun patriot regele; această nime nu poate a o trage la îndoială. Se zice, că cine iubesc patria, este patriot bun (aprobări). Așa cel mai bun patriot este bunul Dumnezeu, că fără deosebire de religiune și naționalitate ne iubesc pe toți și are grije de noi (aplause însufletitoare). Urmând iubirii lui Dumnezeu și noi fără deosebire de religiune și naționalitate trebuie să ne iubim patria, pentru că aici trebuie să trăim și murim (aplause și mai însufletitoare). Dacă ne provocă țara, să o apărăm, au nu fără deosebire de religiune și naționalitate a o apăra toți trebuie să mergem? (Aplause însufletitoare îndelungate.) Să ne fi dară povățuitoriu și îndreptătoriu, ca să ne iubim religiunea, biserica, că atunci ușor vom pute iubi patria și nemul, că locuesce în noi iubirea, până când cel irreligios, care nu-și iubesc religiunea, biserica, nu poate fi creștin bun, dară nici patriot bun, nu-și poate iubi nemul, că nu este în el iubirea.“ (Aplause însufletitoare neîncetate.)

Acest toast s'a zis ca semn de împăcare, și prin acesta ce rău am făcut? Pe cum se vede, corespondentele are o inimă răutăcioasă, plină de ură și pismă în contra a tot, ce este lucru pacinic, și se nisuesce cu principiile sale stîngace a trage dungă preste noi, că am vorbit unguresce. Această răutate a lui și cu aceea o dovedesce, că i-a fost rușine a se da pe față, mai bine s'a folosit de nume stîngaciū. Vai de el! Apoi să nu ne mirăm, că sîntem urgisiți!

Binevoiți, Dle Redactor, a primi aceste orduri în prețuita fõe a „Unirii“.

Georgiu Perényi
paroch român gr. cat.

Băla în 15 Decembre 1896.

Onorabilă Redacțiune!

Poporul român gr. cat. din Băla tractul protopopes al Pogăcele, jalus de credința și naționalitatea sa, consciū de puterea lui vitală, în vechul atător monumente milenare, tôte magiare, nu s'a liniștit, până ce n'a ridicat și el un atare monument, dar românesc. A edificat adecă în luna Octobre trecut la mijloc de sat o școlă de pētră cu două sale de învățămînt întră tôte conformă planului ministerial, cu odă pentru învățator și aco-perită cu țigle.

Cât a costat această școlă pe poporul

din Băla, unde ca pretutindenea pe câmpie nici pētra nici lemnele nu sînt la îndemână, acurat nu se poate calcula din acel motiv, că vectura țiglelor de la Zseica de cătră Bistrița, vectura lemnelor de la Reghin, vectura nășipului de la Murēș, adunatul petrii, de pe unde s'a putut, și vectura ei, apoi zilerii necesari la săpatul fundamentului, zilerii necesari la întreg edificatul, cari tôte acestea prestațiuni calculate după adevărata lor valōre ar costa mii de floreni, le-a prestat și îndeplinit poporul fără cea mai mică neplăcere, cu atâta voe și zel, cu atâta abnegațiune, cât dacă ai spune cuiva, că întreg edificiul de școlă lung de 27 metri s'a edificat în timp de abia 3 săptămâni, ar sta nici să credă.

Dar zelul și simțul de sacrificiū al poporului nu s'a estins numai până aci, ci a mers mai departe. Dorind, să-și edifice o școlă esemplară, o școlă de model, cum să nu mai fie în întreg ținutul, s'a decis, ca ea să se acopere cu țigle, dar nu din bani comuni, ci din oferte benevole. Spre acest scop s'a deschis o colectă, la care au oferit: Huza Ioachim curator primar și soție-sa Sămărtean Rafla 2000 țigle, Rus Sandu 1000, Vlad Ioan 500, Furnea Vasiliță 500, Lazar Onisie 500, Rus Gavril inspector scol. 500, Mihail Dēmian învățator 500, Moldovan Samson cantor 250, Pol Gerasim 250, Bodan Axente 250, Dodiță Grigore 250, Huza Alexa 250, Cotōra Ioan 250, Husariū Artemiū 250, Vlad Ștefan 250, Cotōră Onisie 250, Sântean Ioan sen. 250, Hintea Ioan 250, Maier Simion 250, Cotōră Silivan 250, Pol Cosma 333, Cotōră Artimon 333, Rus Loghin 334, Pâncă Iosif 250, Husariū Vasiliță 250, Huza Zacheiū 250, Pâncă Alexă 250, Vultur George 125, Mera Simion 125, Moldovan Ioan 125, preotul local 1000.

Pentru această jertfă adusă pe altariul bisericii și națiunii marimonioși donatori făcă-se părtași binecuvîntării Părintelui ceresc, care pe toți cei ce-l onorează în spirit și adevăr, nu-i lasă neremunerați. Edificat-au școlă creștină și română, creștinii și români vor fi în vecl.

Un dar de o altă natură a obținut și biserica de aci de la dōmna văduvă preoțesă Elena Vlassa, care în fața speselor mari cu edificarea școlii vechend lipsa unor ornate bisericesci a procurat acelea ornate prea frumoșe în preț de 80 fl. Pentru care faptă poporul credincios îi exprimă adânci mulțămite. B.

Noutăți.

Redacția „Unirii“ cu prilejul anului nou și al sērbătorii Nascērii Domnului dorește cetitorilor sōi tot binele de la Dumnezeu.

Chirotonire. Escelența Sa I. P. S. D. Mitropolit în 24 Dec. a conferit ordurile miel și subdiaconatul Onorațiilor *Laurențiu Pascu*, cancelist la oficiul archidieceșan, și *Vasiliū Sēștraș*, dispus de administrator parochial în Cernuc din protopopiatul Dērgei, 27 Dec. i-a chirotonit întră preoți.

Întră mārirea lui Dumnezeu. Ambiționați de frumoșă faptă creștinescă a lui Gligoraș Murēșan, carele singur a conferit 68 fl. pentru procurarea unui nou clopot la sfînta noastră biserică din Chimitelnicul de câmpie, fiind că cel vechiū s'a crepat, pentru procurarea altui clopot au conferit Vasiliū Ludoșan 5 fl., Dănilă Cipăian 5 fl., Nistor Ludoșan 5 fl., Tanasie Ludoșan 5 fl., Gavrilă Cipăian a Marti 5 fl., Georgiū Căpușan a Tomi 4 fl., Tanasie Puia 1 fl., Vasiliū Piperiū 1 fl., Vasiliū Nistor I. Ioan 1 fl., Gli-

goraș Gurgu 50 cr., Demetriū Tegla 50 cr., 6r familia Georgiū Nistor I. Scridon pentru o tōcă de lemn fōrte elegantă 12 fl.

Vacanțele de Crăciun la gimnasiul superior gr. cat. din Blaș se încep în 4 a c. și durēză până în 14 a c. 6ră la cele alalte institute s'a început azi.

Deficitul esposițiunii milenare se lățise faima, că ar fi de o jumătate de milion. Direcțiunea esposiției declară scirea de prematură, zicēnd, că numai prin Martie se va pute face bilanțul, dară e de prevēdūt, că deficitul nu va trece preste 400.000 fl. Așa dară recunōșce și direcțiunea, că va fi deficit însēmnat cu tôte ajutōrele votate de stat.

Exregele Milan, care de cāte va zile petrece în Budapesta, are de gānd a se stabili definitiv în Ungaria. La acesta il îndemnă împrejurarea, că fiind în nemijlocită apropiere de Sērbia pōte urmări mai bine, cele ce se petrec acolo, pe cum și simpatia deosebită, ce o nutresce el față de Magiari.

Trădarea secretului oficioș. Diurnistul Patschold din ministeriul de agricultură înainte de acesta cu cāte va săptămâni a predat la redacția ziarului „Magyarország“ trei acte oficioșe în copie, pe cari numitul ziar le-a și publicat. Fiind tras la judecată atât diurnistul trădator, cât și redactorul Inczedy de la „Magyarország“, cel dintăiū a fost osîndit la 7 luni de temniță grea, 6ră al doilea la 3 luni de temniță și 400 fl. amendă.

Decădînța moralei publice. Un principe francez din Belgii a avut nefericirea de a lua în căsătorie pentru milioane pe fiica unui parvenit american. Acesta în zilele trecute a fugit cu conducētorul unei capele musicale țigănesci. Decăduta principesă dimpreună cu țiganul ei de cāte va zile petrec în Budapesta, unde poporul le face ovațiuni, 6ră ziaristiū liberali interviuuri, cari spre scandalisarea publică le publică în colōnele ziarelor.

Procesul asasinării lui Stambulov s'a pertractat abia în săptămāna trecută. Dintre cei trei acușati Giorgiew a fost achitat, Tufekiew a fost condamnat la trei ani de închisōre pentru procurarea armelor spre asasinare, 6ră birjarul Atzow tot la 3 ani de închisōre, fiind că și-a pus birja la dispoziția asasinilor. Halin vinovatul principal nu a putut fi prins.

Importarea de vin artificial în ținutul din urmă a luat dimensiuni de tot mari. Mai ales se impōrtă în țērile corōnei ungare de la Triest și din fabricile de Borcola. Comerțianții de vin din Triest, ca nu cumva să le fie suspecte vinurile, mai întâiū își trimit fabricatele în Dalmația, Istria, ori chiar în Italia, apoi de acolo și-le aduc sub firma de vinuri italiene. Poliția din Fiume din întimplare a descoperit înșelăciunile, ce se fac. Anume sosind la adresa comerciantului Pick 800 hectolitree vin spedit din Metkovich (Dalmația), poliția în credința, că e vin italian de contrabandă, l-a secuestrat. Secuestrāndu-se vinul, s'a dovedit mai târziū, că este vin artificial. După ce s'a ridicat secuestrul, Pick l-a vîndut. Tras la răspundere a susținut, că vinul e de Istria, pe când vîndētorii Kohn et Comp. (proprietarii fabricii Borcola) zic, că e de proveniență italiană. Analiza chimică a constatat, că vinul e fabricat din tamarindă și din apă. Tribunalul a osîndit pe comerciantul Pick la 300 fl. pentru transgresiunea art de lege XXIII din 1893, la solvirea în favorul sēracilor din Fiume a prețului de 11,115 fl. 60 cr., cu care a vîndut vinul, și 64 fl. 21 cr. spese de proces, cu totul 11,509 fl. 81 cr.

Necrolog. Subscriși cu inimă întristată aduc la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoșcuților, că soțul, tatăl și moșul lor *Michail Smigelschi*, notar comunal emerit, după un morb îndelungat și după primirea ss. sacrameinte a adurmit în Domnul în etate de 69 ani în Elisabetopole la 25 Decembre 1896. Rugați-vē pentru el! Elisabetopole, 27 Decembre 1896. Ana n. Sebastian, soție. Victor, Vasiliū, Octavian, fi. Amalia n. Bran, noră. Vasiliū Septimiū, nepot.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Jertfa creștinilor.

Comentar al Liturgiilor bisericii grecești.

(Continuare.)

Necesitatea jertfei perpetue a trupului și sângelui lui Christos în L. N.

În jertfa crucii toate jertfele prefigurative ale L. V. și-au primit împlinirea, și ele toate primindu-și împlinirea aceasta au încetat. Rumperea catapetesmei celei de dinaintea sfintei sfintelor L. V. a fost simbolul, care a declarat, că L. V. a încetat, fiind că în sângele lui Christos s'a instituit Legea cea nouă și veșnică a grației. Încetând L. V. au trebuit să înceteze și jertfele cele vechi, de ore ce ele ne mai având, ce să prefigureze, își perduseră scopul special, pentru care au fost rinduite.

Înse jertfa crucii a fost o lucrare trecătoare, s'a sevârșit numai o dată într'un singur loc, pe muntele căpăținii, și într'un singur moment, adevărat în Vineria aceea mare a Pascalilor. Numai puținii oameni au stat lângă crucea lui Isus și au fost martorii acestei drame sacrificiale sguduitoare. Pentru toți cei alături jertfa crucii e o faptă istorică, o faptă, care de mult s'a sevârșit și a trecut. Se naște acum întrebarea, dacă acum după mărtașia lui Christos nu mai este jertfă? Ore creștinismul cel perpetuu să nu aibă o jertfă asemenea perpetuă? Ore „începătorul și plinitorul credinței Isus“ (Evr. 12, 2) să nu fie lăsat bisericii sale celei iubite o jertfă permanentă ca moștenire? Deja și dacă vom considera acest lucru numai în sine și nu vom cerca mai de aproape cuvintele și faptele lui Christos, deja și numai așa vom afla, că e de tot de necredut, că Christos să nu fie rinduit o jertfă perpetuă pe sama acelei religii, carea a întemeiat-o dînsul. Vom espune mai apoi și argumentele cele mai de frunte ale s. Scripturii și ale tradiției, cari dovedesc limpede, că biserica catolică în celebrarea Eucharistiei își are jertfa sa perpetuă. Dar mai întâiu vom face abstracție de la argumentele pozitive ale revelației dumnezeesci și vom arăta, cât e de cuviincios și în un anumit sens cât e de necesar, ca religia și biserica creștină să aibă o jertfă perpetuă și anume chiar jertfa trupului și sângelui lui Christos.

1) Aducerea de jertfe cu scopuri religioase, de și nu se poate zice, că însăși natura o ar pretinde în chip necesar, totuși e corespunzătoare în măsura cea mai mare naturii și legii naturale. Omul ca ființă compusă din trup și din spirit viața sa religioasă internă sigur nu și-o poate exprima prin nimica mai bine, prin nimica nu și-o poate îmbrăca în faptă în chip mai expresiv și mai energic ca prin jertfa. ~~Er de alta parte~~ scim, că Christos opera cea supranaturală a grației și-a așezat-o pe temelul naturii, că grația nu nimicesce firea, ci o vindecă și o sfîntesc, o nobilitază și o clarifică. De aceea omul nici în starea primirii dumnezeesci de fi și în împărăția cea supranaturală a lui Dumnezeu, adevărat în creștinism, nu încetază a avea lipsă de o jertfă vizibilă, pentru ca să poată împlini obligamentele sale religioase în acel chip, care e cel mai corespunzător și mai conform naturii. Hominum natura exigit visibile sacrificium, natura oamenilor pretinde o jertfă vizibilă.¹⁾ De aceea Dumnezeu, cel ce de o parte cunoște și lipsele religioase cele mai intime ale inimii omenești, ér de altă parte cu providența sa „ajunge de la marginea până la marginea cu tărie și întocmesce toate cu folos“ (Întel. 8, 1), a bună samă nu va fi lăsat creștinismul fără de o jertfă perpetuă.

2. Fiind că jertfa e așa de conformă naturii, de aceea cutriând istoria nemului omenești și găsim jertfe tot de una și pretutindenea. Nici în L. V. nu a fost altminteru: jertfele formați și acolo simburile și centrul cultului întreg al lui Dumnezeu. Și fiind că grația nu nimicesce natura, ci își zidesce clădirea sa pe temelul naturii, de aceea nici L. N. nu poate să fie fără de jertfă. Dór L. N. e împlinirea și deseavârșirea legii naturale și a L. V.

Dară „de este cea trecătoare mărită“, dacă deja L. V., carea a fost trecătoare, încă a fost înzestrată cu strălucirea unui cult sacrificial, atunci „cu mult mai virtuos“ L. N. „cea netrecătoare este întru mărire“ (II Cor. 3, 11), adevărat între altele va avea să fie înzestrată și distinsă cu un cult sacrificial corespunzător. În L. V. erau rinduite jertfe zilnice, și a nume nu numai de cele sângeroase, ci și de cele nesângeroase. Acestea două soiuri de jertfe amîndouă au fost rinduite așa, ca menirea lor cea mai sublimă să se cuprindă într'un raport prefigurativ cu L. N. Pe cum deci

jertfele prefigurative cele sângeroase ale L. V. și-au primit împlinirea pe cruce în jertfa cea cruntă a lui Christos. În tocmai așa caracterul prefigurativ al jertfelor nesângeroase zilnice poate să-și afle împlinirea numai așa, dacă în L. N. este o jertfă necrutată perpetuă. În L. V. erau jertfe, cari prefigurau Israelitilor și le puneau înaintea ochilor jertfa viitoare a răscumpărării și în modul acesta le viniau întru ajutoriu, ca ei deja înainte să poată culege ródela arborelui crucii; de aceea e foarte cuviincios, ca L. N. să aibă asemenea o jertfă, a cărei menire să fie, ca să reprezenteze tuturor nemurilor jertfa aceea, carea s'a sevârșit o dată pentru tot de una, și să le mijlocască pururea grațiile ei. Putem deci să facem conclusia, că Domnul nostru Isus Christos în L. N. nu a abrogat simplaminte cultul sacrificial cel nedepulit al L. V., ci l-a schimbat într'unul mai depulit.

3. Religia întemeiată de Christos e cea mai perfectă, căci ea are bogăția adevărului și darului dumnezeesc. În creștinism revelațiunea cea supranaturală și-a primit închiarea așa, că aci pe pămînt nu are să se aștepte o împărtașire mai bogată și mai depulă a Spiritului Sfînt. Biserica creștină ține mijlocul între umbra cea prefigurativă a L. V. și între depulirea viitoare a cerescului Ierusalim. L. V. a fost pregătirea menită spre punerea la cale a creștinismului; érá cest din urmă e portalul nemijlocit, prin care oamenii pot să ajungă în ceriuri la vederea nevelată și fericitoare a adevărului celui veșnic și a frumsetei celei veșnice. Înse depulirea unei religii pretinde în chip necesar un cult dumnezeesc depulit, adevărat aducerea de jertfă, căci jertfa e chipul cel mai eminent și actul cel mai de frunte al religiei. Dacă religia creștină nu ar avea o jertfă permanentă, atunci ea nu ar avea cult dumnezeesc depulit și nu ar fi depulită în totă privința, ci în un punct esențial ar fi defectuoasă și neîndestulitoare, ceea ce nu se poate admite. Fiind că religia creștină e religia cea mai perfectă, de aceea ea trebuie să aibă și cultul dumnezeesc cel mai sublim și mai vrednic, adevărat cultul sacrificial. Unde nu este jertfă, acolo nu este nici preoție nici altariu. Ce ar rămâne înse din creștinism, dacă el nu ar avea nici jertfă, nici preoți, nici altariu?

L. N. trebuie deci să-și aibă jertfa sa permanentă. Înse jertfa aceasta a L. N. nu are să fie neatîrnătoare de la jertfa crucii. Dór din jertfa crucii a isvorit și isvorește totă mântuirea oamenilor atât înainte de Christos cât și după el. Ea de aceea e centrul, la care se reduc toate cele alalte jertfe. Jertfa perpetuă a L. N. nu poate avea scopul de a dobîndi merit nou orî de a presta din nou satisfacție pentru necatele oamenilor, ci ea poate să aibă numai menirea de a mijloci singuraticilor oameni dornici de ajutoriu și de mântuire satisfacția și meritul jertfei de pe cruce. Jertfa e tot de una centrul cultului religios, și ea de aceea tot de una trebuie să stea pe aceeași treptă a depulirii cu acel cult religios, al cărei centru este ea. Așa dară fiind că L. N. întrece așa de mult pe cea V., ea trebuie să aibă o jertfă de un fel neasemnat mai bun și mai nobil, de cum au fost jertfele L. V. Deosebirea, ce există între cele două Legi, trebuie să se exprime mai ales în jertfele lor. În L. V. predomina elementul estern și trupesc, spiritul friții și al servituții. De aceea jertfele sângeroase, cari omenimea nerăscumpărată le aducea în conștiința și spre recunoșterea vinei neespiate, în L. V. erau foarte la locul său: ele aduceau oamenilor a minte de Dumnezeu cel mâniat și răsbunătoriu, care pedepsește păcatul cu mórte. Legii N. din contră nu i-se cuvine o jertfă zilnică sângerosă, ci numai una nesângerosă, căci în L. N. predominază momentul intern și spiritual, într'însa avem grația și bucuria răscumpărării, într'însa stăpănesc spiritul iubirii și al primirii dumnezeesci de fi. Jertfa aceasta nesângerosă are să corespundă perfecțiunii L. N., carea are nepătrunsele bogății ale grației lui Christos; jertfa aceea nesângerosă are deci să nu copieze numai în chip simbolic jertfa crucii, pe cum o au prefigurat în același chip jertfele L. V., ci ea are să reprezenteze și să pună éráși de față întru adevăr și în realitate jertfa aceea, carea s'a sevârșit odinioară pe muntele căpăținei. Dară o ast fel de reprezentare e cu puțință numai atunci, dacă darul sacrificial al altarelor noastre nu stă în apoiă Mielului Pascalilor, care s'a junghiat pe cruce, adevărat dacă pe altarele bisericii se jertfesc neîncetat în chip tainic trupul și sângele lui Christos.

Cum poate înse să fie dar sacrificial și să se jertfescă acel Christos, „carele s'a sculat din mórți, că mórtea pe dînsul nu-l mai stăpănesc“ (Rom. 6, 9)? Fără îndoelă nemurirea și gloria lui Christos celui ce s'a înălțat la ceriu, par a se împotrivi acestor

¹⁾ Conc. Trid. sess XII. cap. 1.

jertfe. Dară „cele ce nu sînt cu putință la omeni, sînt cu putință la Dumnezeu“ (Luc. 18, 27). Înțelepciunea cea nemărginită a lui Dumnezeu a găsit cai și mijloce, pentru ca să sevârșescă acest lucru, care omenilor li-se pare a fi cu neputință. Prin o bogăție de minuni scie Domnul să ascundă pe altariu sub formele pâinii și vinului înălțimea omenirii sale celei clarificate și ast fel să împreune în persóna sa cea adorabilă viața cu mórtea, starea de miel sacrificial cu șederea în glorie cerescă.

De când „Cuvîntul trup s'a făcut și a locuit întru noi“ (Io. 1, 14), și de când Domnul „pe pămînt s'a arătat și cu omenii împreună a locuit“ (Varuch 3, 38), de atunci locuirea lui între noi și petrecerea lui cu noi nici o dată nu a mai încetat. Când s'a înălțat la ceri, atunci nu ne-a lăsat pe noi orfanî, nu a voit, să ne lipsescă de mângăierea și bucuria ființei sale de față celei trupesci în mijlocul nostru. În chip negrăit de minunat a împlinit Domnul cuvintele sale de rămas bun: „Eată eu cu voi sînt în toate zilele până la sfârșitul vécului“ (Mt. 28, 20). Isus a voit adevă,

să rămână ca jertfă perpetuă în mijlocul lor. El e atât capul bisericii triumfătoare în ceriuri, cât și cel al bisericii luptătoare aci pe pămînt. De aceea pe cum în ceriuri, așa a voit să fie și să rămână de față și aci pe pămînt și după omenirea sa cea sfîntă. Ființa acésta de față a lui e deplin corăspundătoare stării, în care se găsește atât biserica cea cerescă, cât și cea pămîntescă. Ea este deci diferită: în ceriuri Christos șede de-a dreapta Tatălui întru putere și mărire, pe pămînt dimpotrivă petrece sub formele pâinii și vinului ca miel de jertfă în umilire și sub vél. Până când biserica petrece aci pe pămînt în luptă și necas, în strîmtoare și întristăciune, până atunci Christos rămâne cu ea ca jertfă perpetuă; căci el însu-și va să fie strălucitul prototip și nesecatul isvor al vieții de jertfă, carea biserica luptătoare, adevărata și vrednica mirésă a celui Răstignit, o trăesce și o va trăi aci pe pămînt, până când va sosi ziua nunții celei ceresci cu nesfârșita ei iubilare de învingere și de bucurie și va pune capăt la totă durerea.

(Va urma.)

Ben Hur

sau

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Mórtea în apa voptitoare îi fusese fôrte aprópe. Acum, după ce ajunsese érá de-a-supra, găsi, că ea îl pândesce aci în chipuri diferite.

De-asupra mării zăcea fumul ca o negură pe jumătate străvechie, prin care pe ici pe colé fulgera flacări cu lucire intensivă. Ben Hur pricepu în dată, că acelea sînt năi aprinse. Lupta bătutia mai de parte, și el încă nu scia, care e învingătoriul. Din când în când treceau prin cercul vederii lui năi, cari lunecau ca nise umbre preste apa luminată de flacări. Mai de parte suna pocnirea, ce o produceau alte năi lovindu-se de olaltă și crepând. Dar pentru el exista un pericol mai apropiat. Când se cufundase Astrea, pe podul ei, pe cum ne vom aduce a minte, se aflaseră ostașii ei proprii și cei de pe două galere inimice, cari dădură de o dată năvală asupra ei. Pe toți îi răpiseră valurile cu sine în adâncime. Mulți din ei se înfîliră acum la suprafața apei, și pe câte o rămășiță a năii continuară lupta, ce pôte o începuseră deja în viltorile apei. Ei se sugrumau îmbrățișându-se și îmboldindu-se, se luptau pe ici pe colé cu spade și cu lănci și mișcau ast fel în jur de sine apa, ce pe alocuria era negră, ér pe airia roșită de reflexul flacărilor. Ben Hur cu lupta și trânta lor nu avea de a face; dór ei toți îi erau inimi, căci toți puteau să atenteze asupra vieții lui pentru scândurile, cari îi purtau pe el. Se sili deci a ieși cât se pôte de grabnic din îmbuldéla asta.

În clipa acésta auđi lovituri repeđi de visle și vėđu o galeră, care venia chiar spre el. Înalta parte din ainte a ei i-se păru de două ori mai mare, de cum era, și lumina roșetică, ce se juca pe auriturile și ciopliturile ei, îi împărțășia înfățișarea unei vipere uriașe scilipiciose. Sub talpa ei apa se schimba în spumă, ce sbura în toate părțile.

El muncia din răsputeri, ca să împingă din calea galerii pluta sa, carea era fôrte lată și se putea cărmui cu anevoc. Timpul era scump, — o jumătate de secundă încă îi putea aduce scăpare ori mórte. În clipa acésta de sfortăre extremă se ivi fără de veste asemenea unui fulger aurii un cof înaintea lui din apă, — apoi două mări cu degetele

crăcite în chip convulsiv, — mări mari, puternice, cari nu ar mai fi scăpat, ceea ce ar fi prins o dată. Ben Hur se retrase înspăimîntat dinaintea lor. Érá se ivi coiful și capul, pe care era întărit, apoi urmară două brațe, cari începură a se bate în chip selbatic în apă, — apoi un cap plecat în dărpt, trăsăturile căruia le lovira chiar acum razele flacărilor. Gura îi era deschisă, ochii îi erau căscati și-și însușiseră deja o înfățișare sticlósă, întregă fața era acoperită de palórea nălucósă a celui ce se înecă, — o privelesce îngrozitoare, pe cum nu se mai îmbiase lui Ben Hur nici o dată! Și când fața ér voia, să se cufunde în apă, el apucă pe omul acesta de catena, ce întăria coiful de desubtul bărbiei, și-l trase la deal până la marginea plutei.

Omul acesta era Arriú, tribunul.

Câtă va vreme apa spumega și gálgăia în jur de Ben Hur, și el trebui să-și încordeze totă puterea, ca să nu lunece de pe plută și să țină de-asupra apei capul Romanului. Galera trecuse pe lângă ei; vislele ei loviseră abia de o schiópă de de parte de la plută. De-a dreptul printre cadavre plutitoare, printre capete cu coifuri și descoperite luneca galera mai de parte nelăsând în urma sa fără numai o brazdă de apă lucitoare ca lumină roșetică. O lovitură nădușită, urmată de strigăte înfiorătoare îndemnă pe Ben Hur, să-și întórcă privirea de la povara sa. O bucurie selbatică și aprópe barbară îi cuprinse inima: Astrea era rėsbunată.

Lupta turba mai de parte. O parte a năilor începu a cerca, să scape. Dar a cui era învingerea? Ben Hur înțelegea prea bine, cât de mult atirna libertatea lui și viața tribunului de la întrebarea acésta. El împinse pluta sub cest din urmă, până ajunse mai pe urmă întreg trupul pe ea. Apoi își îndreptă totă grija spre aceea, ca să-l țină pe plută. Încetinel începu a crepa de ziua. Cu sperare deplină și éráși cu temere deplină vedea el, cum se întăria lumina zilei. Aréta-i va óre ziua învingerea Romanilor ori a pirăților? De cum va vor fi învins pirății, atunci acela, pe care-l ținea de-asupra apei, era perdut.

În sfârșit rėșări sórele. Aerul nu era mișcat de nici o adiare. De-a stînga vėđu Ben Hur uscat, înse în depărtare cu mult prea mare, de cât să se fie putut gândi la aceea, ca să ajungă până acolo. Ici colé plutia omeni pe de-asupra apei în tocmai ca și el. Pe alocuria marea era negrită de ruine arse și fumegetóre. Mai în depărtare

zăcea o galeră fără cărmă; de pe varga frântă îi atirna vîntreua sdrențuită, și în depărtare încă și mai mare putea zări alte puncte plutitoare, cari le socotia el de năi, cari său fugiau, său urmăria alte năi.

Așa trecu o órá. Neliniștea lui creșcea. Dacă nu sosia în grabă ajutorii, Arriú avea să móră. Une oria și alt mintrea i-se părea, că ar fi murit deja, așa de liniștit zăcea el înaintea lui Ben Hur. Îi deslegă coiful de pe cap și apoi cu mare greú și platoșa. Inima îi mai bătea slab. Înse Ben Hur nu înceta a nutri sperare și aștepta. Nu putea să facă alta, de cât să aștepte și după obiceiul poporului său să se roge.

VI.

Libér și adoptat.

Întărămarea din pericolul de a se îneca e mai durerosă de cât însă-și înecarea. Așa s'a întîmplat și cu Arriú, când el spre marea bucurie a lui Ben Hur își redobîndi putința de a grăi.

De la întrebări fără de nici un nex, că unde e acum, cine l-a mântuit și în ce chip a făcut-o acésta, a ajuns pe încetul la bătălie. Îndoela în învingere deprindea asupra forțelor lui o înrîurîntă încurajătoare, — și lunga odihnă, întru cât a putut-o gusta pe așternutul său cel fragil, încă a contribuit la restaurarea lui. Ba el la o vreme se făcu chiar vorbăreț.

„Scăparea noastră, asta o vėd bine, atirná de la rezultatul luptei. Ceea ce ai făcut pentru mine, o recunosc pe deplin. Ca să ți-o spun sincer, tu mi-ai scăpat viața primejduindu-ți-o pe a ta. Asta o recunosc fără șfială. Și ori ce s'ar întîmpla mai de parte, tu poți să fii încredințat de recunoștința mea. Mai mult, de cum va norocul îmi va fi favorabil, și de cum va vom scăpa sănătoși din primejdia acésta, atunci voi să te încarc cu atâta favor, pe cum se șede unui Roman, care dispune de puterea și averea de a-și aréta recunoștința. Înse de o cam dată avem să vedem, dacă tu pe lângă totă bunăvoința ta mi-ai presta întru adevér un serviciu! Ori mai virtos,“ el întărzia cu vorba, „trebuie să cer de la tine promisiunea, că dacă s'ar întîmpla un lucru anumit, tu să-mi presta cea mai mare binefacere, ce un bărbat o pôte presta altuia, — și promisiunea acésta să mi-o dai acum!“

„De cum va nu e vre un lucru neiertat, ți-l voi împlini,“ zise Ben Hur.

Arriú tăcea copleșit de obosélă.

„A bună samă ești un fiu al Iudeului Hur?” întrebă apoi.

„Așa e, pe cum îți spusei.”

„Ești am cunoscut pe tatăl tău —”

Iuda se trase mai aproape de tribun, fiind că glasul acestuia slăbia; se trase mai aproape și asculta cu încordare, — în sfârșit, gândia el, va auzi ceva veste de a casă.

„L-am cunoscut și l-am iubit,” continuă Arriū.

Eră urmă o pauză. Într'aceea gândurile grăitorului păreau a se depărta de la obiect.

„Tu ca fiu al lui Hur,” continuă tribunul, „trebuie că ai auzit ceva despre Cato și despre Brut. Ei au fost oameni mari, și nici o dată mai mari ca la morțe. Murind lăsară acea lege, că Romanul nu are să supraviețuască norocul său. Ascultă la ceea, ce vorbesc eu?”

„Ascult.”

„Romanii fruntași au obiceiul de a purta un inel. Aci în mâna mea încă este unul. Trage-l din deget.”

Își întinse lui Iuda mâna, și acesta îi implini voința.

„Bagă-l acum în degetul tău!”

Ben Hur o făcu.

„Podoba asta își are scopul său,” zise apoi Arriū. „Ești am avere mare, oamenii mă socotesc bogat, chiar și în Roma. Familie nu am. Arată acest inel libertinului, carele în absența mea administrează averile mele. Îl vei afla într'o vilă aproape de Misenum. Spune-i, cum ai ajuns la inel, și cere ceva ori și toate, cele ce administrează. El ți-le va da. De cum va voi scăpa viu, atunci voi face încă și mai mult pentru tine, îți voi reda libertatea, te voi reda patriei tale și la ai tăi, — ori îți vei alege tu însuși cariera, carea îți va plăce mai bine. Ascultă?”

„N'asî puté, să fac alt ceva.”

„Așa dară dă-mi promisia. Pe zeii —”

„Nu așa, bunule tribun, eu sînt Iudeu.”

„Așa dară pe Dumnezeul tău, ori în forma cea mai sfîntă a credinței tale promite-mi, că vei face, ceea ce-ți spun acum și pe cum o cer de la tine. . . . Eu o aștept. Dă-mi promisia.”

„Nobile Arrie! Înțelegerea ta mă face, să cred, că e vorbă de un lucru de seriozitate solemnă. Spune-mi mai întâiu, ce vei?”

„Promite-mi vei apoi?”

„Asta ar fi asemenea unei juruințe! Și — binecuvîntat să fie Dumnezeul părinților mei! Colo vine o nae.”

„Din ce direcție?”

„De cătră méză nópte.”

„Poți îi cunoște naționalitatea de pe semne esterne?”

„Ba! Servițul m'a legat de vislă.”

„Are vre o flamură?”

„Nu vęd nici o flamură.”

Arriū petrecu câtă va vreme liniștit, — la părere cufundat în gândire adâncă.

„Păstrcă-și naca încă și acum tot aceea-și direcție?” întrebă în sfârșit.

„Da.”

„Cércă acum flamura!”

„Nu are flamură.”

„Nici alt semn?”

„Are o vîntrea și trei bănci de visle și înaintéază fórté repede. Asta este tot, ce pot spune despre ea.”

„O nae romană după învingere ar fi

arborat multe flamure. Trebuie că e o nae inimică. Ascultă dară!” zise Arriū cu seriozitate mare, — „ascultă, până ce-ți mai pot grăi. De cum va galera e a piraților, și-ai scăpat viața. Nu-ți vor dărui libertatea, ci din nou te vor pune la vislă, dar de ucis nu te vor ucide. Ești dimpotrivă —”

Tribunul se opri. „Perpol!” zise apoi cu hotărîre, „eu sînt cu mult prea bătrân, de cât să mai rabd ocară. În Roma despre Quint Arriū să se istorisescă, că a perit dimpreună cu naea sa în mijlocul cetelor inimice, pe cum se cade unui tribun roman. Asta e, ceea ce cer de la tine. De cum va naea e a piraților, atunci împinge-mă de pe plută și mă înecă! Auzi, ce zic? Jóră-mi, că o vei face.”

(Va urma.)

Bibliografie.

La tipografia seminarială se află de vîndare:

Legile politico-bisericesci din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Preavenatului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea cerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea această nici un preot nu pôte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficiu preotesesc, din care să lipsescă această carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii noué create prin legile aceste.

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagini, în cari se dau înviațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privatiil la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletóre generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisiunile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copeii fl. 10.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Liturgierii, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Octoichul cel mic ediț. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat împreună cu Pentecostariul costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Istoria universală bisericescă de Dr. A. Grama. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la olaltă 1 fl. 50 cr.

Decretele Conciliului, provincial prim edițiunea a II-a broș. 80 cr.

Decretele Conciliului provincial ală dollea, edițiunea a II-a broș. 65 cr.

Euchologiu

edițiunea a doua, revădută după originalul grecesc și îndreptată în mod însemnat. Format 8° mare pe 552 pagini, pe hârtie velină, tipariu frumos în negru și roșu. — Prețul nelegat fl. 2.80, érá legat în peletare fl. 3.80.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericeii românescei unite, studiū apogetic din incidentul invectiveilor „Gazetei Transilvaniei” și a dlui Nicolai Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericeii unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Instituțiunile calvinesci

în biserica românescă din Ardél,
fazele lor în trecut și valoarea în prezente.

Studiū istorico-canonic de Dr. Alexandru Grama. — Opul constă din XVI+476 pag. 8° mare și se pôte procura cu prețul de 3 fl. la Tipografia seminarială în Blaș (Balázsfalva).

Pregătire la morțe, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de Alfons Maria de Liguori Doctor al Bisericeii. În versiune românescă de Membrii societății de lectură Inocențiu M. Clain. Blaș 1893. Tipografia Seminariului archidieceșan. Opul are 425 p. în 8° mic. Prețul 80 cr. Editura societății.

Testamentul și Literele fundaționale ale fericitului Archiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Blaș 1892. Tipografia Seminariului gr. cat. din Blaș. Se află de vîndare la Administrația „Unirii”. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

Editor și redactor răspunđător:

Dr Victor Szmigelski.

Cerere de ofert.

(1) 1—1

Din averea concursuală inventată a neguțătorului falit din Blaș Iuliu Löb, după ținerea Licitațiunii pe sama a doi creditorii, cari au fost pemnorat mai înainte de scrierea concursului, au mai rămas încă deosebi articli de marfă inventați în 336 pozițiuni, ce represintă un preț de inventariu concursual de 331 fl. 30 cr. și adecă un preț de cumpărare cam de 650—660 fl., cari sînt așezați în o încăpere aci în loc în casa Salmen, și cu întervenirea mea pot fi vęduți.

În urma decisului comisiunii concursuale pot să vînd pe cale privată această marfă pentru o sumă, care trece preste suma de 165 fl. 65 cr.

Provoc prin urmare pe doritorii de a cumpăra acea marfă, ca până în Ianuariu 10 1897 inclusive să-și subșternă la mine ofertele închise și referitoare la acea marfă, cari apoi în Ianuariu 11 1897 la 11 ore de zi le voi deschide publice în cancelaria-mă, și marfa zisă o voi da-o mai mult oferitorului în schimbul plătirii cu bani gata.

Blaș Decembre 29. 1896.

Dr Iac. Bréndușian
curatorele masei concursuale și avocat.